

III 4251. b.

AZ

ALSÓZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1883. évi augusztus 29 – 30. napjain

SÁROSPATAKON TARTOTT KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

TÓTH LAJOS

egyházmegyei főjegyző.

SÁROSPATAK.

Nyomtatta Steinfeld Béla, a ref. főiskola betűivel.

1883.

1792

III 4251 b.1

*Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1883. évi augusztus hó 29., 30. napjain
Sárospatakon tartott közgyűlésének*

J E G Y Z Ö K Ö N Y V E.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1883. évi augusztus hó 29., 30. napjain Sárospatakon tartotta meg — **Kopré Ferenc**, esperes és **ifjabb báró Vay Miklós**, egyházmegyei gondnok elnöklete alatt — őszi közgyűlését, több egyházi és világi férfiak közreműködésével.

Jelen voltak:

Zitás István, Bodolai József, Ölbei János, Terhes Barna, Keresztúri József, Zombori Gedő, egyházi; Bódogh Károly, Pilissy Ferdinánd, báró Vay Sándor, Dr. Lengyel Endre, világi tanácsbírák; Kovács János vámos-ujfalusi, Vitányi Miklós csanálosi, Czinke István erdő-bényei, Gecsei Péter tarcali, Órás Kálmán ondi, Horkai György petrahói, Farkas Lajos vajdácskai, Fürjész Tamás lukai, Páricsi József karesai, Nagy Károly szomotori, Török István lácai. Futó János perbenyiki, Sallai Sándor erdő-horvátii lelkészek; Pál Albert mádi, Nagy András kis-dopszai. Kun Miklós monoki, Czike Ferenc tiszta-ladányi helyettes lelkészek; Kérészy István, főiskolai tanár és tanítótestületi elnök; Nagy Gusztáv, a sárospataki egyház képviselője; Nagy Ignác aljegyző, Végh Bertalan, egyházmegyei ügyvéd és világi jegyző.

1. Elnök-esperes, Istenhez emelt buzgó imája után,
a gyűlés megnyitott.
2. Felolvastattak a tavaszi egyházmegyei közgyűlés 54. szám alatti határozata szerint, az egyházmegyei tisztikar 10 évre leendő újra szervezésére beadott szavazatoknak az egyházmegye küldöttei által Miskolcon, 1883. ápril 23. és Sárospatakon. 1883. június 25-én történt felbontásáról vezetett jegyzőkönyvek. Ezek szerint előbb esperessé: Kopré Ferenc, örösi lelkész; egyházmegyei gondnokká: ifjabb báró Vay Miklós; utóbb pedig egyházi tanács-

bírákúl: Bodolay József kesznyéteni, Terhes Barna sárospataki, Keresztúri József semlyéni, Zitás István szadai, Ölbei János riesei, Zombori Gedő megyaszói lelkészek; világi tanácsbírákúl: Dr. Lengyel Endre, Pilissy Ferdinánd, Bódogh Károly, báró Vay Sándor és Kóczán Miklós; világi jegyzőül Végh Bertalan lettek elválasztva.

Ezzel kapcsolatban felbontattak az előbb általános szavazattöbbséggel be nem tölthetett tiszti állásokra beadott szavazatok. Melyek szerint világi tanácsbíróul Szinyei Gerzson; főjegyzővé Tóth Lajos sajó-hídvégi, aljegyzővé Nagy Ignác tállyai lelkészek lettek általános szavazattöbbséggel elválasztva.

Az így egész teljességében újra szervezett tiszti kar, az egyházmegyei közgyűlés osztatlan örömnnyilvánítása és üdvözlése kíséretében megalakultnak nyilvánított, s megalakulásáról az egyházkerületi közgyűlés értesíttetni határozottat.

3. Zombori Gedő egyházi tanácsbíró és Végh Bertalan világi jegyző, miután mint ilyenek, hivatalos esküt még nem tettek:

Hivatalos esküjüket az egyházmegyei közgyűlés előtt letették.

4. Olvasatott a mádi egyházba kiküldött egyházmegyei biztosok által beterjesztett jegyzőkönyv, az ottan ápril 22-én megtartott lelkészválasztás tárgyában. Mely jegyzőkönyv szerint a lelkészválasztási jogot gyakorló 37 szavazó közül 33 Pál Albert nagyrozvágyi segédlelkészre, 4 pedig ifjú Ölbei János b.-keresztúri helyettes lelkész-tanítóra szavazott, s így általános szavazattöbbséggel Pál Albert választatott el.

A szabályosan megejtett lelkészválasztás helybenhagyatott s Pál Albert megválasztott lelkésznek közgyűlésileg kimondatott s megerősített.

5. Olvasatott az id. Czike Ferenc elhalálózásával megüresedett tiszaladányi lelkészi állomásnak egyházmegyei kiküldöttek jelenlétében 1883. június 10-ik napján választás által eszközölt betöltéséről felvett jegyzőkönyv. Melyszerint egyhangulag az ott működő segédlelkész, Czike Ferenc lett rendes lelkészszé választva.

Czike Ferenc tiszaladányi elválasztott lelkészül kimondatott s hivatalában megerősített.

6. Tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk jegyzőkönyvének 23-ik pontja szerint, ifjú Puskás János monoki presbyter ellen a fegyelmi

eljárás megindíttatni határozatván, a monoki egyház presbyteriumának 1883. augusztus 5-én tartott üléséből felvett s beterjesztett jegyzőkönyve szerint, nevezett ellen az egyházi törvénykezési eljárás 240. §. b) pontjában előírt büntetés alkalmaztatott.

Tudomásúl vétetett.

7. Esperes-elnök jelenti, hogy tavaszi közgyűlésünk megbízásából, a jegyzőkönyv 25. pontjában foglaltak tekintetbevételével, Semsei József zombori helyettes lelkész-tanítóhoz figyelmeztetését megtette.

Tudomásúl vétetett.

8. Olvastatott Vitányi Miklós csanadosi lelkésznek jelentése, melyszerint mult közgyűlésünk 26. szám alatti határozata folytán, Kis-Dobszán, május 8-án és 17-én megjelenvén, ott a Rigó József nyugalmazott lelkész által tett anyakönyvi szabálytalanságokat, mulasztásokat és hiányokat szorgos utánjárás és kellő figyelem mellett kiigazította és pótolta, s mindezen fáradozásaiért a közgyűlés által részére megszavazandó díjat az egyházkerületi papi özvegy-árvatárra ajánlja.

Vitányi Miklós egyházmegyei kiküldöttnek jelentését egyházmegyei közgyűlés helyeslő tudomással veszi, eljárásáért teljes elismerését fejezi ki s számára előfogat s napi díjúl 10 frtot szavaz meg; miután pedig kiküldött ez összeget az egyházkerületi papi özvegy-árvatárra ajánlja, közgyűlés Nagy András kis-dobszai helyettes lelkészt utasítja, hogy azt Rigó József nyugalmazott lelkész évi járadékából visszatartván, Rigó Lajos egyházmegyei dékánnak az egyházkerületi özvegy-árvatárba juttatás végett küldje meg s az erről kiállított dékáni nyugtát az esperesi hivatalhoz terjeszse be.

9. Mult közgyűlésünk jegyzőkönyvének 31. pontjára vonatkozólag jelentetik, hogy a harkányi két iskola falának jó karba helyezése megtörtént.

Tudomásúl vétetik.

10. Ugyanazon gyűlés 39. számú határozatára, megyei királyi tanfelügyelő átiratában tudatja, hogy a kispataki községi iskolára vonatkozólag a szükséges intézkedéseket mielőbb megteendi.

Tudomásúl vétetett.

11. Balogh Lipót tokaji volt főgondnok, az egyházmegye tavaszi közgyűlése 32. sz. határozatának még mindezideig nem tevén eleget:

Közgyűlésünk Vég h Bertalan egyházmegyei ügyvédet ujjlag és véglegesen megbízza, illetőleg utasítja, hogy nevezettet még egyszer, utoljára, rövid határidő kitűzése mellett, a határozat szerinti kielégítésre felhívja; mit ha nem tenne, az egyházmegye nevében ellene a törvényes eljárást indítsa meg.

- 12.** A szomotor-vécsi egyház presbyteriuma, a tavaszi egyházmegyei közgyűlés 46. szám alatti határozatára, az egyház tőkepénzeiből Szabó Lajos és neje Pásztor Mária vécsi lakosok részére kikölesönzött 800 frtról szóló kötvénybeli követelésre vonatkozó jelentését beterjeszti.

Miután Szabó Lajos és neje Pásztor Mária elleni 800 frtos követelése a szomotor-vécsi egyháznak jelzálogilag adósok ellen mindezideig sem biztosított, s a fennálló és kötelező egyházkerületi szabályzat értelmében, bármily összegű kölcsön kihelyezésére csak is teljes jelzálogi biztosítás mellett eszközölhető; tekintve, hogy a presbyterium jelentése szerint azon ingatlan, melyre a bekebelezés eszközöltetni céloztatik, adósok által árverésen vétetett meg s a bírói kiutaló végzés szerinti összegeket a hitelező egyház fizette s az arról szóló nyugták birtokában van, a jelentésttevő presbyterium teljes jótállási kötelezettsége kimondatik, felhivatván egyúttal arra, hogy a birtokátíratás azonnali eszközölésével egyidejűleg, a kölcsönadott összeg jelzálogi biztosítását eszközölni el ne mulasztja. Jelentése a jövő évi tavaszi közgyűlésünkre bevéartván.

- 13.** Az agárdi egyházból beterjesztett jelentés nem felelvén megmult tavaszi közgyűlésünk 47. szám alatti határozatának:

Jelen közgyűlésünk az esperesi hivatalt megbízza, hogy nevezett egyház előjáróságát a határozat szerinti eljárásra sürgősen hívja fel.

- 14.** A tavaszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 62. számú pontja alatt, a többi egyházmegyékkel együtt saját egyházmegyénket is felhívja, hogy a lelkészjelölő-bizottságot kebelében még e gyűlés folyamán válaszssa meg.

E felhívás folytán, az egyházi törvény 190. §-ának megfelelőleg, közgyűlésünk a lelkészjelölő-bizottságba egyházi részről: Terhes Barna sárospataki lelkészt rendes, Bodolai József kesznyéteni lelkészt póttagúl; világi részről: Dr. Lengyel Endrét és Pilissy Ferdinándot ren-

des, Kóczán Miklóst és Szinyei Gerzsont póttagül választotta meg.

15. Hubai Bertalan ladányi, Görömbei Gábor kis-dobszai, Lábás Endre lelesz-pólyáni, Kun József szentesi tanítók betérjesztik a folyó évi augusztus havában nyert államérvényes tanítói okleveleket.

Tudomásul vétetett.

16. Szalai Béla megyaszói 3 évre elválasztott tanító betérjesztvén államérvényes tanítói oklevelét:

Ezt azon megjegyzéssel veszi közgyűlésünk tudomásul, hogy úgy ő, mint a megyaszói egyház, a megerősítést, legközelebb tartandó tavaszi egyházmegyei gyűlés előtt, egyházmegyénknek már hozott határozata szerint eszközölni, el nem mulasztják.

17. A kis-dobszai lelkészi és tanítói, a perbenyiki lelkészi, az agárdi lelkészi díjlevelek az egyházkerülettől megerősítő záradékkal ellátva visszaérkezvén:

Levélárba helyezés végett Terhes Barna tanácsbírónak átadattak.

18. Elnök-esperes úr előterjeszti, hogy a makkos-hotykai egyházra vonatkozó tavaszi közgyűlésünk által hozott 11. szám alatti határozat ellen, az egyházmegye mellőzésével, az érdekelt egyház részéről, a tavaszi egyházkerületi gyűlés elé felebbezés adatván be, ez egyházmegyénkhez visszatétt oly felhívás kíséretében, hogy a neheztelt határozattal s az ehez tartozó előiratokkal felszerelve, szabályszerűleg terjesszessék fel az őszi egyházkerületi gyűlés elébe.

Bemutatja egyszersmind Me czner Gyula makkos-hotykai főgondnoknak hozzá intézett s augusztus 28-án kelt azon iratát, melyszerint, ha az egyházmegye a neheztelt határozatot megváltoztatván, belenyugszik abba, hogy további hat évre 300 frttal díjazott helyettes lelkész-tanító lássa el ott úgy a lelkészi, mint a tanítói szolgálatot: ő 500 frt. alapítványt tesz, melynek kihelelyezése s gondozása, saját mindég fiútóda felügyelete s vetojoga mellett, magát a hotykai egyházat illesse.

Végül előadja, hogy egyházmegyei határozatunk értelmében, de különben kötelességéből is kifolyólag, midőn a makkos-hotykai egyház gondnoki hivatalát és presbyteriumát hivatalos levelében értesítette arról, miszerint a lelkész és tanító nélkül levő egyházba

ideiglenesen tanítót küld, e hivatalos levele Bukoveczky sárospataki postamester által ellátott azon hátrattal érkezett hozzá vissza, hogy azt Meczner Gyula országos képviselő úr $\frac{9}{5}$. 883. személyesen átvette és $\frac{11}{5}$. 883. a levélgyűjtő szekrényben felbontva találatott. Majd pedig az oda menő tanítót visszaküldte.

Egyházmegyei közgyűlésünk M e c z n e r Gyula főgondnok betérjesztett ajánlatát egyáltalában nem találván olyan-nak, mely a makkos-hotykai egyház rendkívül nyomorult állapotán oly módon segíteni volna hivatva, hogy ott nem 6 év múlva, de beláthatlan idő után is egy külön lelkészi és tanítói állomás lenne rendszeresíthető: azért előbbi határozatát fentartja s azt az ügyre vonatkozó minden mellékletekkel s a Meczner Gyula főgondnokot az esperesi hivatal tekintélye ellen elkövetett tiszteletlenségért megrovó határozattal együtt, az őszi egyházkerületi gyűlés elé felterjeszti.

- 19.** Consistoriumi ülésben olvastatott több tolcsvai egyháztagnak, ottani lelkészt, Kolozsvári Istvánt terhelő vádakkal sújtó beadványa; ezzel kapcsolatban Kolozsvári István lelkésznek, ottani tanító Csutoros Benő ellen, majd ennek Kolozsvári István lelkész ellen beadott panaszos irata.

Egyházmegyei kormányunk e vádak és panaszok megvizsgálására Dr. Lengyel Endre, Terhes Barna tanácsbírákat és Végh Bertalan világi jegyzőt küldi ki, oly megbizással, hogy a vizsgálatot a legszélesebb alapon, behatólag eszközöljék, és ha netalán tett észleleteik folytán, az egyház anyagi vagy szellemi ügyei körül egy vagy más irányban sürgős intézkedések életbeléptetését látnák célszerűnek, megbizatnak, hogy az egyházmegye nevében azokat megtegyék, sőt jelentésükre esperes-elnök időközben is igénybe veendi az egyházi törvények által reá ruházott kormányzó tisztség hatalmi eszközeit.

- 20.** Olvastatott a monoki egyház előjárósága által beküldött panaszos előterjesztés, melyszerint azon 9 hold föld, mely a lelkész használatára évi bérdíj-fizetés mellett volt a földesúr által már régi időtől adva, a monoki uradalmat ez évben használatba vett bérlő által egy majdnem használatlan területtel szintén bérfizetés mellett kicseréltetett, sőt attól lehet félni, hogy később az egyáltalában el lesz vonva a lelkész-tanító különben is csekély javadalmazásától.

Ez előterjesztéssel kapcsolatosan, kéri a helyettes lelkész-

tanító, hogy amennyiben a fennebb jelzett körülmény által a javadalmozás már ez idő szerint is tetemesen csönkul, arányosan mentetnék fel a nyugalmazott lelkész-tanítónak fizetendő díj kötelezettségétől.

Közgyűlésünk felkéri elnök báró Vay Miklós egyházmegyei gondnokot, hogy a jegyzői hivatal által szerkesztett s a monoki reform. egyház számára segítő pártfogást kérő folyamodványt, méltóságos gróf Andrássy Manó úrhoz, mint a monoki uradalom felett teljhatalommal intézkedő megbizotthoz felterjeszteni, s ugyancsak segélyezés végett, mélt. gróf Andrássy Dénes urat megkeresni legyen szíves. Egyházlátogató-küldöttséget pedig megbízza, hogy amennyiben folyamodó helyettes lelkész-tanító kérelme igazoltnak tűnik fel, az általa fizetendő összegből a veszteséggel arányos levonást állapítsa meg.

21. Illés József csobaji tanító, hivatalának több ízben jelentett hanyag teljesítése miatt, egyházmegyei közgyűlésünk elé idéztetvén:

Megfeddetett s hivatalának pontos és lelkiismeretes betöltésére utasított, azon figyelmeztetés kíséretében, hogy ha ellene, hivatalos kötelességei teljesítését illetőleg, jövőre kifogás tétetik, egyházmegyénk a szigorúbb fegyelmi eljárást veszi alkalmazásba.

22. Rácz Ábrahám csobaji lelkész kérvénye tárgyában, melyszerint a csobaji egyházat érdeklőleg meghozott folyó évi tavaszi közgyűlés 19. pontja szerint, az Agárdról Csobajra tett vasútoni szállítás költségei megfizetésére ne az egyház köteleztessék, hanem folyamodó lelkésznek enemű kiadása valamely közalapról avagy segélyből térítettnek meg, határozatott:

Tekintve, hogy az egyházmegye ezen kérdésben, folyó évi tavaszi közgyűlésének 19. pontja szerint, jogérvényesen határozott, enemű határozatát továbbra is fenntartja; felhivatván folyamodó lelkész az iránt, hogy szállítási költségének mennyiségét hitelt érdemlőleg, okmányszerűleg mutassa ki s azt Véggh Bertalan egyházmegyei ügyvédhez küldje meg, ki is ez ügyben, mult tavaszi közgyűlésünk 19. szám alatt hozott határozata szerint járand el.

23. A hernád-kaki egyház lelkésze jelenti, melyszerint a már régebb idő óta felszaporodott adóhátraléki és más e című tartozások tekintetében, az egyház tulajdonát képező ingatlan vagyonokra, Zemplénmegye közigazgatási bizottsága, 1882. évi október

29-én tartott ülésében a kielégítési végrehajtást elrendelte, s hogy a 309 frt. 24 krt tevő hátralék beszedése tekintetében hozott egyházközségi határozat ellenében, Erdős József és Z. Tóth Károly a fizetést nemcsak megtagadták, hanem megkezdett izgatásaikkal ezen határozat foganatosítását akadályozzák.

A hernád-kaki egyház főgondnoka s elöljárósága megkerestetik és felhivatik az iránt, hogy az összes hátralékok azonnali behajtását, ha szükséges, a közigazgatási hatóság útján is a legerélyesebben eszközölje; a szabályszerűen eszközölt kivetési táblázatokat érvényesítés végett a járási szolgabíró úrnak bemutatván.

Erdős József és Z. Tóth Károly ellen fegyelmi büntetésre méltó cselekmény jelenségei látszván fennforogni, az évégett szükséges lépések megtétele s első fokú határozat hozatalára, az egyházközség elöljárósága felhivatik.

- 24.** Olvastatott a kaki egyház presbyteriumának azon határozata, melyben a lelkészi földek utáni adófizetés tekintetében. 1883. évi július 29-én tartott tanácsülésében kimondotta, hogy azon földek után, 1884. évi január 1-től kezdve, az adót a lelkész tartozik fizetni.

Az adókérdés tekintetében az 1870. évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés 38-ik és az 1873. évi tavaszi közgyűlés 24-ik pontjai kimerítőleg intézkedvén, kimondatott: hogy az adóbeli tartozásokat az egyház köteles fizetni. Miért is az egyházmegye a hernád-kaki egyház érintett határozatát érvénytelennek nyilvánítja.

- 25.** Olvastatott a szomotor-vécsi egyház presbyteriumának kérelme az iránt, hogy Lácza István elaggott tanító mellett segéd-tanítót tarthassanak, kinek tarthatására a szomotor-vécsi egyház, esetleg az elaggott tanító az egyházkerületi pénzügyi választmány-nak 50—100 forintig terjedhető állandó segélyezésre pártolólág ajánlatnék.

Eltekintve attól, hogy az egyházkerület ily segélyezési alappal egyáltalán nem rendelkezik, s így a folyamodó egyház ez iránybani kérelme különben sem teljesíthető: az eltöltött 40 évi szolgálat figyelembevétel mellett, az egyházlátogatás megbizatik azzal, hogy a tanítói jövedelem mennyiségéről biztos tudomást szerezve, tegyen jelentést arról: lehetséges-e és mily körülmények között segéd-tanító tarthatása; melynek beérkezte után fog ezen kérdésben az egyházmegye érdemlegesen határozhatni.

- 26.** Barati Ferenc takta-kenézi lelkész, állásától fegyelmi úton két évre felfüggesztetvén, az egyházmegye 1882. évi őszi közgyűlésének 6. szám alatti határozatával beadott folyamodásában, melyet a pthrügyi lelkész, Tatár Mihály is pártolólág ajánl, az iránt folyamodik az egyházmegyei közgyűléshez, hogy a reá kiszabott büntetés tartama egy évre szállíttatnék le.

Miután egyházmegyénknek arról semmi tudomása nincsen, hogy folyamodó oly erkölcsi magaviseletet tanusítana, mely őt a lelkészi állás betölthetésére megbízhatóvá, elfogadhatóvá tenné és képesitené: megbízza az egyházlátogatóküldöttséget, vonja vizsgálódása körébe mindazon körülményeket, melyek tudomása és mérlegelése szükséges arra, hogy az állásától felfüggesztett lelkész morális és fizikai megjobbulásának biztos jelenségeire alaposan következtetni lehessen, annál is inkább, mivel a büntetés elteltével, a felfüggesztés kérdésében további határozat szüksége fog fennforogni.

- 27.** Kovács János vámos-újfalusi lelkész-tanító kérelme tárgyában, melyszerint a vámos-újfalusi egyház 1875. évi gondnoka, Szikszai József által, tanító hozatalára fordított tanítói föld- s rét-termések 109 frt. 73 krt tevő árának visszatérítettését eszközöltetni kéri, határoztatott:

A bemutatott okmányokkal a követelési összeg valódsága és mennyisége minden kétséget kizárónak nem találtatván, miután ennek meghatározása a helyszínen eszközöndő nyomozat megtételét teszi szükségessé: Bódogh Károly, Zombori Gedő egyházmegyei tanácsbírák és Vógh Bertalan egyházmegyei ügyvéd megbizatnak, a vonatkozó okmányok kiadása mellett, az iránt, hogy eljárásuk eredményéről az elnökséget értesítsék, a fennforgó tartozási ügy miként állásáról, kiáltali megtérítéséről határozatilag intézkedjenek.

A megállapított összeg behajtása tekintetében teendő szükséges lépések megtételére az elnökség megbizatik s meghatalmaztatik.

- 28.** Olvastatott több lelkész, helyettes- és segédlelkész által aláírott s az egyházmegyei gyűléshez intézett azon előterjesztés, melyben az előadott okok alapján indítványba hozzák: mondaná ki határozatilag az egyházmegyei gyűlés, hogy az alsózempléni ref. egyházmegye lelkészi testülete, a tanítói körök mintája szerint szintén

értekezleti körökre osztatik, amely körök működésüket legkésőbb a következő 1884. esztendőben megkezdeni ezzel köteleztetnek.

Közgyűlésünk méltányolja azon indokokat, melyek ily lelkeszi értekezleti körök megalakulását nemcsak hasznossá, de szükségessé is teszik. Azonban az üdvös működésre csak károsnak látja s a célt elérhetőnek nem véli, ha az egyházmegye részéről az ily lelkeszi értekezleti körök felállítása kényszer-határozattal eszközöltetnék. De annyit már ez alkalommal is elhatároz, hogy jövő tavaszi közgyűlésünk összehívása alkalmával a lelkeszek figyelmeztessenek és felhívásának arra, miszerint akkor az értekezleti körök felől bővebb eszmecsere fog megindittatni s létesítések iránt minden lelkesz részéről a meleg érdeklődést az egyházmegye kormányja méltán megvárja.

29. A folyó évi tavaszi egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 65. szám alatti határozata értelmében

- Egyházmegyénkben az egyházmegyei bíróság megalakult s erről az egyházkerületi közgyűlés tudomásvétel végett értesítettik.

30. Egyházmegyénk gyűlései alkalmával, a felhalmozott jegyzői teendők végzésére, a fizikai idő rövidsége miatt is, a már eddigelé megválasztott jegyzők elégtelenek lévén:

Még egy egyházi aljegyzői állomás rendszeresítettik s ennek betöltésére legközelebb az egyházak szavazni felhivatnak.

31. Az egyházmegyei világi tanácsbírák és világi jegyző számára,

Az egyházkerületi közgyűlések jegyzőkönyvének 7 példánybani megrendelésére az esperesi hivatal felkéretik.

32. A tavaszi egyházmegyei gyűlési jegyzőkönyv kinyomatásáért járuló 34 frtról szóló számlának

kifizetésére az egyházmegyei pénztárnok felhatalmaztatott.

33. A felsőborsodi egyházmegye tavaszi közgyűlésének megküldött jegyzőkönyve

levéltárba tétetni határoztatott.

34. Elnök-esperes jelenti, hogy Rezes András tanító, kit tavaszi közgyűlésünk Baeskából Kis-Kövesdre rendelt, ez állomását nem foglalta el s az egyházmegye területéről Szabolcsba költözött s helyébe Kis-Kövesdre Sulyok József alkalmaztatott.

Tudomásul vétetik.

- 35.** Bagdi István takta-kenézi helyettes lelkész-tanítónak azon kérelme, hogy a szükösi tárba általa még fizetendő 43 frt. 50 kr. nála kamatfizetés kötelezettsége mellett továbbra hagyatnék meg:
Ajánlólag terjesztetik az egyházkerületi gyűlés elé.
- 36.** Nagy Sándor sárospataki segédlelkész és szénior, Pálóczy József tarcali segédlelkész,
segédlelkészi vizsgájukról szóló bizonyítványaikat bemutattván, egyházmegyénk részéről segédlelkészül beiktattattak és megerősítették.
- 37.** Oláh Mihály helynélküli tanítót,
ha üres hely létszen, esperes alkalmazni fogja.
- 38.** Az egyházmegyei közgyűlésnek az egyházi törvények 37. §. e) pontja szerint, a tanítói testület két képviselője hivatalból alkotó tagja levén:
Esperes a tanítókat felhívja, hogy képviselőiket a tavaszi közgyűlésre válaszszák meg.
- 39.** Pogány Frigyes tanítójelölt beterjesztvén okmányait:
mint segédtanító Karádon nyert alkalmazást.
- 40.** Olvasatott az egyházmegye tanügyi bizottságának 1883. évi aug. 28-ik napján felvett jegyzőkönyve.

Egyházmegyei közgyűlés az összeállított s minden pontjaiban elfogadott jelentést magáévá teszi, s annak általános része jegyzőkönyvbe felvétetni határoztatott, amint következik:

Az 188²/₃-ik tanév utófelére vonatkozólag, a körlelkészi beérkezett jelentések és táblázatok nyomán összeállított táblás kimutatás a következő adatokat tartalmazza.

Az iskolafenntartó egyházak neve után álló első rovat alatt a lelkek számai 42,185, mely létszám az első félévi kimutatásba beiktatottnál 412-vel több.

Iskolaköteles 6—12 évig 2137 fiú, 2107 leány, összesen 4244. Az első félévi kimutatásnál 207-tel több. Annyimint a lélekszám 10⁰/₀-ja.

A 6—12 éves tankötelesek közül iskolagyakorló volt 1798 fiú, 1598 leány, összesen 3396. Az első félévihez képest a többlet 157. A mindennapi iskolagyakorlók a tankötelesek 80⁰/₀-át képezik. A tanév első felében az iskolagyakorlók ⁰/₀-a volt 77.5. Mostani emelkedés 2 és ¹/₂⁰/₀.

Ismétlő iskolaköteles 848 fiú, 888 leány, összesen 1736. Az első félévi kimutatást meghaladja 1734-el.

Ismétlő iskolát gyakorló csupán 76 fiú, 86 leány, összesen 162, és így az ismétlő tankötelesek 9.3%-a. Az első félévihez képest fogyás 4%. Nem gyakorol ismétlőiskolát 772 fiú, 802 leány, összesen 1574, vagyis a tankötelesek 90.7%-ja.

Hat osztályú iskola van 12, V osztályú 17, IV osztályú 28, III osztályú 15, II osztályú 1.

Szellemi állásra nézve: kitűnő 12, dícséretes 29, kielégítő 18, gyenge 4, minősíthető nem volt 8.

Népiskoláink szellemi minősítésének kimutatása.

Kitűnő: Cigánd, Karesa, Pácin, Kis-Tárkány, Láca, Lúe (fiiskola), Karos, Mád, Megyaszó (leány), Nagy-Géres, Sáros-patak (fiú- és leányiskola), Tállya, Véke, Vajdácská. **Dícséretes:** Báj, Berzék, Csanálos, Erdőbénye, Sima, Harkány (fi- és leány), Kak, Karád, Kesznyéten, K.-Dobsza, K.-Géres, Nagy-Rozvány, Királyhelmece, Ágesernő, Liszka, Luc (leány), Megyaszó (fi), Monok, Ond, Őrös, Petrahó, Riese, Semlyén, Szerencs, Tarcal (fi), Tokaj, Tolesva, Vámos-Újfalu. **Kielégítő:** Agárd, Leányvár, Lelesz, Baeska, Hoporty, Csobaj, Hernád-Németi, B.-Keresztúr, Kis-Köves, L.-Bénye, Luka, Pthrügy, Sajó-Hídvég, Szada, Szomotor, T.-Kenéz, Tarcal (leány). **Gyenge:** Gesztely, Golop, Kenézlő, B.-Olaszi.

Észrevételek: Szünetelt a II-ik félévben az iskolázás: Hotykán az egyház rendezetlen volta s tanító hiánya miatt. Zomboron. A szellemi minősítés elmaradt a Lelesz-pólyáni és ladányi iskolákra nézve, az iskolai év korai bezárása miatt, az illető tanítók a tanképesítő vizsgára távozván. Vison a tanító betegsége miatt. Erdő-Horvátiban és Szentesben az iskola szétzüllése miatt.

Az első félévi kimutatáshoz képest fokozatos emelkedés jelezhető: Véke és Pácinnál eddigi dícséretesből kitűnőbe soroztatván. Ugyancsak emelkedés jelezhető ez iskoláknál: Báj, Riese, Király-Helmece, Sima, Ond, amennyiben kielégítő osztályukból dícséretesbe soroztattak; emelkedett még a harkányi leányiskola, gyengéből dícséretesbe; harkányi fiiskola kielégítőből dícséretesbe. S végül a legyebényei, szadai, takta-kenézi, csobaji iskolák gyenge osztályzatukból kielégítőbe jutottak.

Hanyatlás jelezhető az első félévhez képest a következő iskoláknál: a megyaszói fiiskola kitünőbből dícséretes, a hernád-németi, kis-kövesdi és lukai dícséretesből kielégítő osztályba, végre a bodrog-olaszii, gesztelyi iskolák eddigi kielégítő osztályzatból gyengékké, a szentesi iskola gyenge osztályzatból minősíthetlen színvonalra süllyedtek alá.

Régebben hivataloskodó tanítóink, szám szerint 30, csupán egyházmegyei képesítettséggel bírnak. Állami tanítóképezdében nyert tanítói oklevele van 31-nek. Még oklevéllel nem bírónak van jelezve 6.

Az élet- és hivatalkor statisztika, mintegy 10 tanítói egyénre nézve hiányzó adatok miatt, most sem volt elkészíthető. Tanítói lak állapotának jelzése az első félévvel egyező, kivéven Baeszkát, hol az újból építtetik.

Tanterem és iskolafelszerelésre vonatkozó, valamint a táblás-kimutatás több rovatai figyelemreméltó változást nem szenvedtek.

A más vallású iskolagyakorlók következőkép oszoltak meg:

a) Római katolikus	72 fiú, 52 leány . . .	124
b) Görög katolikus	23 fiú, 17 leány . . .	40
c) Mózes vallású	11 fiú, 28 leány . . .	39

Összesen . . . 203

41. Terhes Barna, mint a tanügyi bizottság egyik elnöke, a tanügyi bizottság nevében kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy a már alkalmazásba vett tisztújítás alapján, az egyházmegyei tanügyi bizottságot újból alakítsa meg.

Egyházmegyei közgyűlés a tanügyi bizottság újból megalakítását a jövő tavaszi közgyűlés napi rendjére tűzi ki. Addig azonban a működő tanügyi bizottságot az ügyvitellel megbízza és felhívja, hogy a népiskolák felügyeletére vonatkozó szükségesnek látott javaslati előterjesztését jövő gyűlésünkre terjeszsze be. Mely javaslat készítésére a tanügyi bizottság tagjait, Nagy Gusztáv akadémiai tanárt és Zombori Gedő tanácsbíró felhívja.

42. Réthy Pál gólopi lelkész, mint az Ond, Zombor, Mád és szentesi; Berzeviczi Endre báji lelkész, mint a csobaji, tokaji és tizza-ladányi; Ábrahám Gyula, mint a gesztelyi, kaki, kis-dobszai és megyaszói egyházak isko-

lálnak körlátogatói, folyamodnak évek óta viselt ezen tisztük teendői alól leendő felmentetésükért.

Egyházmegyénk, tekintettel az iskolalátogató körlelkészi intézmény célbavett s már a közel jövőben foganatosítandó új szervezésére, folyamodóknak a fölmentetés iránt benyújtott kérelmüket ezúttal megadhatónak nem találja.

43. Az egyházmegyei tanügyi bizottság fölterjesztése folytán, igen kellemes benyomást tevén a harangod-megyaszó-i tanítói értekezleti jegyzőkönyv 9-ik pontjában beiktatott azon kegyes adományozások, melyekkel a kör világi elnöke, nagyságos Kóczán Miklós úr, a kör könyvtári alaptökéjéhez 20 frttal, nagyságos Potoczky Dezső országgyűlési képviselő 10 frttal és méltóságos Szemere Miklós urak 25 frttal járulni kegyeskedtek.

El nem mulaszthatja egyházmegyénk közgyűlése, hogy a fentisztelt kegyes adományozóknak, mint a népnevelés ügyét felkaroló nemes gondolkozású pártfogóknak, áldozatkészségükért tiszteletteljes elismerését s köszönetét jegyzőkönyvileg is ne nyilvánítsa.

44. Az egyházmegyei minden tanítóra nézve indítványozott s az esperesi hivatal által vezetendő minősítési könyv lehetőleg alkalmas rovatainak elkészítésével, az egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűlése 63. szám alatti határozata értelmében, a tanügyi bizottság levén megbízva: egyházmegyei tanügyi bizottság jelenti, hogy bár az egyházmegyeileg vezetendőnek kimondott tanítói minősítési nyilvánkönyv szükségét beismeri, az egyöntetűség szempontjából célszerűnek véli a használandó rovatok elkészítésének akkorra leendő halasztását, midőn a lelkészekre nézve szabályrendeletileg elfogadott ily minősítési könyv vezetése tényleg életbelépend.

Egyházmegyei közgyűlés a tanügyi bizottság ajánlatát elfogadja.

45. Az 1884. évi egyházlátogatás következőleg osztatott be:
1. A megyaszói járásba Kopré Ferenc esperes és Körösy György nagy-géresi lelkész.
 2. A tállyai járásba Zombori Gedő tanácsbíró és Kónya András hernád-németii lelkész.
 3. A pataki járásba Tóth Lajos főjegyző és Rigó Lajos tiszalúci lelkész.
 4. A cigándi járásba Keresztúri József tanácsbíró és Páricsi József karcsai lelkész.

5. A szentesi járásba Ölbei János tanácsbíró és Végh János kövesdi lelkész.

Ez alkalommal örvendetes tudomásul vétetett, hogy báró Vay Miklós, egyházmegyénk szeretett gondnoka, ha teendői megengedik, esperes-elnök társával az egyházlátogatásban résztvenni ígérkezett.

46. A legközelebb Ungvártt tartandó őszi egyházkerületi gyűlésre, egyházmegyénk a különben is hivatalos egyházmegyei elnökökön kívül képviselőkül:

Terhes Barna, Keresztúri József, Zombori Gedő papi; Dr. Lengyel Endre, Pilissy Ferdinánd, báró Vay Sándor világi tanácsbírákat választotta meg.

47. Pataki Sándor, 67 éves volt ricsei kiérdemült tanító, ki 40 éven át hivataloskodott s előhaladott koránál fogva állami nyugdíjazásra nem vétetett fel:

Az egyházkerület elé állandó segélyezésre ajánltatik.

48. Berzeviczi Endre, Rácz József monoki nyugalmazott lelkész, Balsai István volt ondi lelkész özvegye, Anti Jánosné, Nagy Józsefné, Szinyei Andrásné lelkész-özvegyek, a főtiszteletű egyházkerülethez intézett kérvényeikben segélyért folyamodnak.

Kérvényeik pártolólágg felterjesztetnek.

49. Mindezen pontok hitelesítették.

Jegyzették: Nagy Ignác aljegyző: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49.

Végh Bertalan világi jegyző: 12, 22, 23, 24, 25, 26, 27.

Szerkesztette

Tóth Lajos,

egyházmegyei főjegyző.

Tárgymutató

arra nézve, mely határozatok, mely egyházakat vagy egyeseket illetnek.

- Ábrahám Gyula lelkészt 42.
 Bagdi István helyettes lelkészt 35.
 Barati Ferenc felfüggesztett lelkészt 26.
 Berzeviczi Endre lelkészt 42., 48.
 Bódogh Károly tanácsbíró 27.
 Bodolai József tanácsbíró 14.
 Egyházlátogatást 20., 25., 26.
 Egyházkerületet 2., 14., 18., 29., 35., 46., 47., 48.
 Esperesi hivatalt 8., 13., 28., 30., 31., 37., 38., 45., 46.
 Hotykai egyházat 18.
 Illés József tanítót 21.
 Kaki egyházat 23., 24.
 Keresztúri József tanácsbíró 45., 46.
 Kóczán Miklós tanácsbíró 14., 43.
 Kovács János lelkészt 27.
 Kőrösi György lelkészt 45.
 Ladányi egyházat 5.
 Dr. Lengyel Endre tanácsbíró 14., 19., 46.
 Mádi egyházat 4.
 Megyaszói egyházat 16.
 Monoki egyházat 20.
 Nagy András helyettes lelkészt 8.
 Nagy Sándor segédlelkészt 36.
 Nagy Gusztáv akadémiai tanárt 41.
 Oláh Mihály hely nélküli tanítót 37.
 Ölbei János tanácsbíró 45.
 Pataki Sándor nyugalmazott tanítót 47.
 Pálóczy József segédlelkészt 36.
 Páricsi József lelkészt 45.
 Pogány Frigyes tanítójelöltet 39.
 Potoczky Dezső országos képviselőt 43.
 Pilissy Ferdinánd tanácsbíró 14., 46.
 Rác Ábrahám lelkészt 22.
 Réthy Pál lelkészt 42.
 Rigó Lajos lelkész és dékánt 8., 45.
 Szemere Miklóst 43.
 Szinyei Gerzson tanácsbíró 14.
 Szomotori egyházat 12., 25.
 Tanügyi bizottságot 41.
 Terhes Barna tanácsbíró 14., 19., 46.
 Tolcsvai egyházat 19.
 Tóth Lajos főjegyzőt s pénztárnokot 32., 45.
 Zombori Gedő tanácsbíró 27., 41., 45., 46.
 Báró Vay Miklós egyházmegyei gondnokot 20., 45., 46.
 Báró Vay Sándor tanácsbíró 46.
 Végh Bertalan egyházm. ügyvéd és világi jegyzőt 11., 19., 22., 27.
 Végh János lelkészt 45.

• Ara 20 kr. •